

BÖJTE CSABA OFM

A reményről. Krisztus hite – a mi hitünk; a gyermekek körében végzett lelkipásztori munka bemutatása

Nagyon-nagyon örvendek, hogy itt lehetek Önökkel, és közösen kereshetjük, hogy mi Isten akarata, hogyan tovább. Úgy gondolom, hogy a koronavírus, a sok árvíz, tűzvész, vagy beszélhetnénk akár Afganisztánról is, ez mind egy kicsit megtorpant bennünket. Hogyan tovább, merre tovább?

Kérdezték tőlem, hogy mi ez az eucharisztikus találkozó. Mondtam, hogy az Egyház újratervezése. Mi az Isten akarata? Azt gondolom, ezen a héten együtt, közösen, lelkiismeretünkre figyelve újból és újból fel kell tennünk ezt a kérdést. Ez az eucharisztikus találkozó egy fesztiválás, egy nagy ünnep, és ez is jó. De én azt szeretném, ha az Egyház prófétai küldetése, tüze átjárna bennünket. Merre tovább, hogyan tovább? Akár külön-külön is, de akár együtt is. Mi az, amit Isten elvár tőlünk, mit akar az Isten?

A gyerekeknek elmondtam, hogy kétezer évvel ezelőtt a Mennyei Atya szólt:

– Nézd meg, fiam, ezek megint háborúznak. Borzasztó, adják-veszik egymást a piacon. Félelmetes. Menj el, fiam, szépen, és magyarázd meg nekik, hogy sokkal jobb békében, jó testvérekként szeretetben élni, mint háborúzni, civakodni, veszekedni. Menj, tanítsd meg nekik a szeretet parancsát!

Jézus mondhatta volna:

– Mennyei Atyám, ezeknek? Döglött lóra verjek patkót? Úgysem figyelnek oda.

De nem ezt mondta, hanem így szólt:

– Hogyne, nagyszerű.

És mert eljönni karácsony éjszakán egyedül, zöldmezős beruházás, három kiló húsz deka. Nem is volt teljesen szobatiszta. Mert közénk jönni, mert hiszi azt, hogy a Mennyei Atya lehetetlen házi feladatot nem ad neki. Mi, emberek képesek vagyunk felnőni oda, hogy szeretetben, jó testvérekként, vállalva együtt építsük Isten országát. Ez a mi Urunk, Jézus Krisztus hite. Ha ő nem hitt volna ebben, nem jött volna közénk. Jézus Krisztus nem egy utópiát kerget, hanem ezt a programot hitte és hiszi. A kereszten is hitte, hogy meg lehet csinálni, meg lehet valósítani. Legyünk teljesen őszinték! Önök mint szülők vagy mint pedagógusok, adnának a gyerekeknek olyan házi feladatot, amelyet nem lehet megoldani? Biztos, hogy nem. Nem szívatjuk a gyerekeinket. A Mennyei Atya vajon szívat bennünket, amikor azt kérjük mindennap a *Miatyánk*ban, hogy jöjjön el a te országod? Én hiszem, hogy ez egy olyan projekt, amelyet valóra lehet váltani. Jézus Krisztus ezt nem csak úgy elhitte, hanem ennek a hitnek a szellemében szolgált köztünk. Meg sem született jóformán, már küldte angyalait, hogy szóljanak azoknak a tátott szájú pásztoroknak. Amennyi eszük van, nem fognak idejönni. Találkozunk egy kicsit, beszéljünk, örvendjünk egymásnak. Csillagot rak az égre, hogy a napkeleti bölcsek valahogy odataláljanak. És mi az első dolga? Rámosolyog az édesanyjára, jól összekócolja József szakállát. Elkezdődött a világ megváltása, ilyen egyszerű.

Annyira szeretem magam elé képzelni a hat-hét éves Krisztust – a világmindenség uráról beszélek –, aki azt mondja:

– Ugye, anyu, kiengedsz focizni a gyerekekkel?

Mária lehajol, ad egy puszit a buksijára, és azt mondja:

– Menj, fiam, de aztán nehogy verekedés legyen belőle.

– Jó, mama.

Szalad elől a kis Jézus, utána a gyerekek, ipiapacs, kis Jézus, kiestél.

– Ó, a csuda vinné el. A következőben én kaplak el titeket.

Ezt nem én találok ki, ez a történelem. Nekünk olyan Istenünk van, aki mielőtt egyetlen prédikációt mondott volna, bűjőcskázott a gyerekekkel. Annyira tetszik ez az istenkép, ez a jókedvű gyermekisten-kép, aki tud játszani, kacagni, táncolni. Köztünk él. Nem tudom, hogy tudják-e, mi volt Jézus Krisztus első munkanapja, mivel kezdte nyilvános működését? Amikor Keresztelő Szent János megkeresztelte, feljött a vízből, megtörölte a szemét, és ezzel kezdődött a nyilvános működése. Első dol-

ga mi volt? Írt egy nagy pályázatot az Európai Unióhoz a világ megváltásának infrastrukturális fejlesztéséről. Nem hiszik el nekem... Mi azzal kezdtük volna, gondolom, hogy építettünk volna egy jó nagy templomot, egy nagy szószerkezetet, ahová kiáll, és ledübörög, lekiabál mindenkit, kiosztja a királyokat, Pilátustól Heródesig mindenkit. De Jézus nem ezt csinálta.

Mi volt az első cselekedete? Ott volt két szájtáti legény, János és András, még a nevüket is tudjuk.

– Gyertek, nézzétek meg, hol lakom!

Azért Jézusnak volt humorérzéke. Én beírtam a keresőbe, hogy Jordán folyó és Názáret. Mit gondolnak, hány kilométerre fekszenek egymástól? 52-re.

– Gyertek, nézzétek meg, hol lakom!

Hát nem könnyű kereszténynek lenni, még nekik sem. Azért jó séta lehetett, útközben beszélgethettek is.

A kereszténység kicsit olyan, mint a gyerekek kifestős könyve. Az evangélium megvan, de a részleteket ki kell színeezni. A Szentírás tömören leírja: aznap ott is aludtak. Most képzeljük el, hogy megérkeznek. Jézus egy nagyot kurjant:

– Édesanyám, gyere, nézd meg, hoztam két titánt, velük váltom meg a világot!

Mária elé jön:

– Jaj, szívem, jó, hogy hazajöttél! Mária vagyok, János, András, nagyszerű, gyertek, üljetek le! – Mama, egy kis vacsorát nem készítesz? Valami tojásrántottát. Éhesek vagyunk, mint a farkas.

– Na, jól van, addig hozok egy pohár bort, üljetek le, fiúk, beszélgetetek!

Mária hátramegy a konyhába, elkezd sertepertélni, csörög az edények között. Jézus kitölti a bort:

– Na, gyertek, fiúk, nyomjuk le az út porát!

Nem hiszem, hogy János 16-17 évesnél idősebb kölyök lett volna. Tehát ne kiforrott teológusokra, nagy szakállas urakra gondoljunk. Jézus is 30 éves. Jópofa fiúk. És akkor Jézus elmondja:

– Fiúk, a Mennyei Atya azért küldött, hogy váltsuk meg ezt a világot. De nem kell nagyon bepánikolni! Nem nehéz! Egyszerűen elmegyünk minden emberhez, és elmondjuk, hogy jobb békében, szeretetben, jó

testvérekként élni. Ezért küldött Mennyei Atyám. Megtanítjuk a szeretet-parancsot. Jöttök?

– Igen!

– Nagyszerű buli! Mama, kész a vacsora?

Én azt gondolom, ez körülbelül ennyi idő volt. Mária hozza a finom tojásrántottát vagy lencsefőzeléket, leülnek, előttük pislákol egy mécsbél. Úgy szerettem volna oda ülni melléjük negyediknek, ötödiknek az asztalhoz! Milyen kár, hogy akkoriban nem voltak paparazzik, akik felvételeket készítettek volna, és adhatnánk körbe, hogy Jézus miként is hirdette meg az Isten országát ott a názáreti kis házban. És később is ez történt:

– Fiúk, megyek lakodalomba, jöttök velem Kánába?

– Nagyszerű, persze!

Ne úgy gondoljuk el, hogy a nagy Isten idegen, távol van tőlünk, egy megfoghatatlan, elvont, elmélet. Jézus Krisztus írta a forгатókönyvet. Próbáljuk magunk elé képzelni, hogy szól:

– Zakeus, gyere le arról a fáról, mert leesel, amennyi eszed van... Ma nálad szeretnék megszállni.

És bemegy hozzájuk. Zakeus ezt mondja:

– Itt a feleségem, a gyerekeim. Asszony, most gyógyította meg a Mester Bartimeust, a vakot, tudod, a koldust, aki mindig ott ült Jerikó kapujánál. Menjél, készíts valami vacsorát neki!

És leülnek, beszélgetnek. Hosszan néztem az összes evangéliumot, hogy Jézus mond-e valahol ilyet:

– Zakeus, ehhez pofa kell, hogy bankárként más zsebébe belenyúlsz!

Nincs ilyen dorgálás, civakodás – csak szeretet van, tömény bizalom és szeretet. Tudjuk, hogy a vacsora végén ez az ember feláll, és ezt mondja:

– Mester, egy kicsit röstellem magam, az az igazság. Ha valakit megkárosítottam, annak háromszor annyit adok. De amúgy vagyonom felét szeretném a szegényeknek felajánlani.

Milyen szép! És Jézus így felel:

– Boldogság költözött ebbe a házba.

Bárhol nézzük a Szentírást, az evangéliumot, bárhol ütjük fel a lapokat, igazából arról szól a történet, hogy Jézus hirdeti és gyakorolja is a szeretet parancsát. Ez az egyetlen parancs, amelyet nekünk adott a Mester. Ott a kereszten, utolsó leheletével is:

– Atyám, a fiúk elkapkodták egy kicsit, de ne haragudj rájuk, nem tudják, mit cselekszenek, fog ez menni.

Jézus Krisztus nagycsütörtökön mondhatta volna:

– Mennyei Atyám, én prédikáltam, csodát tettem, habzik a szám, anynyit prédikáltam nekik, nem veszik a lapot, nem akarják, én hazamentem, váltsa meg, aki akarja, ezt a világot.

De nem ezt mondja Jézus. Még ott a kereszten is bízik bennünk, hisz bennünk. Persze, önök feltehetik a kérdést, hogy kétezer évvel ezelőtt ez volt, Jézus Krisztus meghirdette a szeretet parancsát, de látható-e ebből valami? Mondhatnánk szeretet helyett azt is, hogy párbeszédre való készség. Mert ahol szeretet van, ott van párbeszéd. Mondhatnánk azt is, hogy szolidaritás, mert a szeretet egyik jele az, hogy szolidárisak vagyunk egymáshoz. De mondhatnánk azt is, hogy irgalom. Ebben a három gondolatkörben szeretnék mondani pár dolgot.

Ahol szeretet van, ott igazából párbeszéd is van. Legyünk teljesen őszinték, Afganisztánban most van ötvenezer kemény fiú, és úgy néz ki, hogy elmenekül onnan ötmillió ember. Itt, Európában voltak választások, ötszázmillió ember egymásnak feszült. Teleplakátolták egész Európát, mindenki hirdette a magáét, volt egy szavazás, nem mindenkinek tetszik a végeredmény. De igazából az a lényeg, hogy nem folyt vér, nem öltek meg senkit. Ötszázmillió ember meg tudta beszélni, hogyan tovább. Felálltak a bizottságok, és megy az élet tovább. A kisebbség el tudja fogadni a többség véleményét. Persze a maga demokratikus eszközeivel küzd ellene, kampányol, beszél. De nem öldököljük egymást. Afganisztánban az az ötvenezer ember rákényszeríti a maga ideológiáját negyvenmillió emberre. Milyen jó lenne, ha ott is lennének szabad választások! Mondják el a talibánok is, meg a többiek is, és utána nyugodtan, biztonságban legyen egy szavazás, és azt tartsák tiszteletben. Azt mondjuk, hogy nem olyan nagy dolog. Őszinte leszek, örvendek, hogy ennek a kétezer éves keresztény Európának a lakója vagyok. Csodálatos dolog, hogy a tolerancia, a párbeszédre való hajlam, ami hála Istennek a családokban, a városokban, az országokban is nagyjából megvan itt a keresztény Európában. Bár nem mondom, hogy nem lehetne még finomítani... Ha valaki nem gondolja úgy, hogy ez nagy dolog, annak venni kell egy vonatjegyet, menjen el Erdoğan úrhoz Isztambulba, és mondja el, hogy a kurd testvérekkel kapcsolatosan van egy jó ötlete. Nem tudom, hogy a mondatot be tudja-e

fejezni... Vagy menjen el Kínába, és mondja el, hogy szerinte az ujur testvéreknek igazuk van. Az nem egy keresztény ország. Mi egy kicsit azok vagyunk. Ez a párbeszédre való készség az evangéliumból nőtt ki. Húsvét hajnalán Jézus feltámad, és szembemegy az emmauszi tanítványokkal. Ezek az emmauszi tanítványok torkig vannak a kereszténységgel, Krisztussal, mindennel, ők mennek haza, aki akarja, csinálja, nekik elegendő volt. És Jézus szembemegy velük átdöfött szívvel, átdöfött lábbal, és megkérdezi:

– Fiúk, mi a baj?

– Hát nem tudod, mi történt Jeruzsálemben?

– Mi történt?

És meghallgatja saját sztoriját, mintha ott sem lett volna.

– Mi bízunk benne, komolyan vettük, aztán hagyta magát megfeszíteni, nagy túró az egész, mi megyünk haza.

Gondoljuk csak el, hogy itt van Jeruzsálem, itt vannak az emmauszi tanítványok, és itt van Emmausz, 20 kilométerre. És Jézus elkíséri őket, a tőle elvezető úton ezeket a fiúkat, átdöfött szívvel, átdöfött lábbal, és közben olyan szépen beszél, hogy ezek az emberek azt mondják:

– Hogy lángolt a szívünk, míg hallgattuk őt! A prófétákból, a Szentírásból érvel nyugodtan, higgadtan. Tanít, nem parancsszót kiabál:

– Hátra arc, vissza Jeruzsálembe, szégyentelen, pofátlan disznók!

Nem ezt mondja, hanem elkíséri őket a tőle elvezető úton, és szépen nyugodtan, higgadtan magyaráz. Ez a párbeszéd, ezt kellene megtanulnunk a Mestertől. A feleséged, a férjed, a szomszédod, a főnököd elindult a maga emmauszi útján. Próbáld elkísérni!

Az űrben van űrállomás, amely hatalmas sebességgel forog a Föld körül, az űrhajó odamegy és rááll arra a pályára, felveszi azt a sebességet, együtt forognak, és szépen lassan összekapcsolódik a két űrobjektum. Valahogy ezt kellene megtanulnunk, testvéreim. Imádkozunk, hogy a nem keresztény országok is tanulják meg Krisztusnak ezt a szép üzenetét!

Azt mondtuk, a szolidaritás a második nagyon fontos téma. Ahol szeretet van, ott van szolidaritás. Ugye ismerős, amikor nagycsütörtökön Jézus azt mondja Júdásnak:

– Menj, s tedd meg, amit akarsz!

Azt írja János, hogy mivel Júdás kezelte a közösség kasszáját, úgy gondolták, hogy Jézus elküldte, vásároljon valamit. Jézusnak közös kasszája volt a tanítványokkal. Ebből a közös pénzből vásároltak, amit kellett, ennivalót vagy éppen ruhát, cipőt. Azt gondolom, ebből a kis közösségből nőtt ki a köz-oktatás, a köz-egészségügy, a köz-biztonság, a köz-világítás, a köz-úthálózat. Óriási dolog. Mi legyintünk, és azt mondjuk: jó, van közút, de van egy gödör rajta, és igazunk is van. Voltam Kongóban és sok helyen a nagyvilágban, ahol nincs 112, hogy felhívjam, és mindjárt mondják, hogy jövünk. A múltkor előttünk történt egy baleset. Megálltunk, kiszálltam, odamentem, hogy segíthetek-e. Pillanatok alatt ott voltak a tűzoltók, kivágták az illetőt az autóból, jöttek rendőrök, orvosok. Vagy tíz szakember pillanatok alatt. Miért? Mert valaki hívta a 112-t, hogy baleset van. Hát ezekben az országokban nincs ilyen telefonszám. Egy kétmillió kongói nagyvárosban, Mbuj-Mayiban zajlik a világ gyémántbányászatának nagy része, de nincs közút, nincs közvilágítás. Egyáltalán nincs világítás. Miért? Mert a szolidaritást, hogy fogjunk össze és együtt csináljuk valamit, amiről Jézus beszél, nem élik. Nem olyan fejlett a kereszténység ott. A Kongó folyóról hordják a vizet a nagyvárosban a fejükön az asszonyok. Van, aki 8-10 kilométert megy így. Olyan egyszerűnek tűnne kihúzni egy csövet, és a végére egy csapot szerelni. Még pénzt is szedhetne az illető. Ez egy fejlettebb összefogást, szolidaritást igényel. Idő kell, hogy bizzunk egymásban: te is adsz valamit, én is adok valamit. Adót fizetünk, hogy legyenek a városaink szépen megvilágítva, legyenek képzett orvosok, felszerelt kórházak. Lehet arról beszélni, hogy ez mennyire működik és mennyire jó, és lehetne még jobb... De van, ahol semmi nincs...

Voltam Szíriában, Irakban, ahonnan a migránsok menekülnek. Két éve nincs oktatás az iskolában., Ők is szeretik a gyerekeiket, olyan helyre szeretnék vinni őket, ahol járhatnak iskolába. Van, akinek a felesége beteg, és nincs közegészségügy. Hát persze, hogy szeretne eljönni, hogy megmentsék az asszonyt. És nem azért, mert olyan szegények, hanem egyszerűen ez a krisztusi egymásra figyelés, hogy együtt közösen csináljunk valami szépet, bizzunk egymásban, fogjunk össze – ez hiányzik. Azt mondjuk, ezek kis dolgok. Pedig óriási dolgok, és hála Istennek, hogy megvannak.

A kétezer éves kereszténység rengeteg gyümölcsöt terem: szolidaritás, irgalom. Erről is kell néhány szót szólnunk. '93-ban a gyerekek ott voltak a templom előtt, koldultak. Romániában gazdasági csőd volt, összedőlt az ipar, rengeteg ember elment külföldre, a gyerekeket pedig hátrahagyták. Sajnos sok utcagyerek volt kint a városban, akik a templom elé odagyültek. Kimentem, és behívtam őket ebédelni. Azt mondta a szakácsnő, hogy büdösek. Mondtam, a gyereket nem szagolni, hanem fürdetni kell. Na, gyertek, fürödjetek meg. Ezt kétszer-háromszor megtettem, utána már nem is akartak elmenni. Egész nyáron ott volt egy csomó gyerek a ház körül. Csináltunk egy egyhetes tábort is. A végén mondtam a gyerekeknek, hogy lehet hazamenni. Elkezdtek sírni, hogy miért nem csinálunk egy éves tábort. 30 éve táborozok ott a gyerekekkel...

Szolidaritás. Fáj neked, ha valaki bajban van, és lehajolsz hozzá. Itt mindenki előtt megköszönöm, hogy az elmúlt 30 évben Magyarországról nagyon sok segílyt kaptak a bajban lévő erdélyi gyerekek. Nagyon sok egyszerű, de tehetősebb ember is a maga 5, 500 vagy 5000 forintját betette a perselybe. Körülbelül tíz évig csak adományból tartottuk fenn magunkat, most már, hála Istennek, a román állam is támogatja az állami gondozott gyerekeket, bennünket. De jólesett és jólesik a szolidaritást megtapasztalni. Óriási dolog, testvéreim! És akkor az ember kimegy Kongóba, ahol a 12 éves gyerekek kezébe adják a hadurak a kalasnyikóvot, és nem iskolába küldik, hanem a frontra lövöldözni. Miért? Mert kétezer éves kereszténység van, és elindultak ők is az evangélizáció útján... Bárhova nézünk, az idősekről, jól vagy rosszul, de gondoskodunk. Biztosan lehetne jobban is csinálni, kellene is jobban csinálni, és törekedünk is, hogy jobban csináljuk, de van valami. És ezek mind az evangéliumból nőttek ki.

Óriási dolog a szolidaritás! Látjuk a televízióban, hogy vannak országok, ahol ha valaki hibát követ el, levágják a fejét, fényes nappal megkövezik – a 21. században addig dobálják, amíg meghal.

Rendszeresen hívnak fegyházakba. Egyszer elmentünk Balassagyarmatra. Vittük a gyerekeket, akik énekeltek. A fegyencek is énekeltek, volt szentmise. Mise végén mondtam, olyan szépen énekeltek, jó banda letünk. Csináljunk egy CD-t, és megajándékozzátok karácsonyra a gyerekeket. Ha hiszik, ha nem, ezek a fegyencek írtak egy musicalt Szent Adorján életéről. A börtönparancsnok megengedte, bementünk próbálni,

és 2020 karácsonya előtt a József Attila Színházban a mi gyerekeink előadták *A muzsika hangját*, a fegyencek pedig előadták Szent Adorján életét. A jegyszedő néniknél golyószórós puska volt, biztos, ami biztos... Szent Adorján egy keresztény vértanú, aki a császár katonája, üldözi a keresztényeket, közben megtér, és a császár ezt rossz néven veszi. Olyan lagymatagon mondta az elítélt, a színész, hogy „hát, te Adorján, ejnye-bejnye”. Mondtam, hogy mérgeződjön fel, most ő maga a császár. Mondd hangosan, s mérgesen! Megveregette valaki a másik nap a vállam, hogy csak ne biztasd, hogy kikeljen magából, mert múltkor, amikor felmérgeződött, két embert megölt. Ilyen emberek között voltunk a gyerekekkel. A forgószínpadon előadták a darabot, és az országos fegyőrparancsnok meg többiek állva tapsoltak, és a rabok hajladoztak. Ezt jelenti az irgalom. Nem levágják a fejüket, hanem meleg ételt kapnak, papot visznek oda hozzájuk, hogy hallgassa meg a szentgyónásukat, prédikáljon nekik. Ez az irgalom. Jó, hogy ez gyökeret eresztett mindegyikünkben, és higgyék el, Európában még az is, aki nem jár templomba, vagy talán harcos ateista, még azt is átjárta a kereszténység. Gandhi mondta, hogy a keresztény ember olyan, mint a kő a folyóban: eltörött, belül száraz, nem járta át a kereszténység. Nagyon tévedett Gandhi. Én nagyon tisztetem, de ez az állítása hamis. Még az is, aki köszönőviszonyban sincs a kereszténységgel, a lelke mélyén a szeretet parancsától nagyon is meg van fertőzve. Ha egy közszereplőt lefényképeznének, ahogy egy kutyába belerúg, másnap kiraknák az állásából, mert nem toleráljuk, ha valaki irgalmatlan, durva, kegyetlen. Ez miből fakad? Jézus Krisztus tanításából. Jézus Krisztus elindított egy úton bennünket. Hogy kétezer év alatt nagyobb távot tudtunk volna megtenni? Biztos, hogy igen. De jó úton járunk. Ez az az út, amelyen tovább kell mennünk, és ezeket az értékeket, kincseket kellene felkínálnunk a világ többi részének is. Jézus Krisztus a mennybemenetele előtt nem rejtett erőt vagy manipulációs tehetséget osztogatott. Mit mondott? „*Menjetek és tanítsatok minden népet az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében!*” Tanítsatok meg az embereket a szeretet parancsát, hogy jobb békében, szeretetben élni, mint ellenségeskedni, gyűlölködni, haragban lenni.

Nagyon-nagyon sok ilyen történetet tudnék önöknek elmesélni. 6000 gyereket fogadtam be, és azt tapasztaltam, hogy egyedül a bizalom, a szeretet, ami gyógyít. Ha bekerül hozzánk egy gyerek az utcáról, tele van

félelemmel, szorongással. Ha meg akarod simogatni, egyből védekezik. Mi az első dolog, amit kell tenni? Megnyugtatót az a gyereket. Ugyanazt kell mondani, amit Jézus mondott: Ne féljete! Bízatek! Veletek vagyok, legyőztük a gonoszt, bármit kértek a Mennyei Atyától, megadja nektek! Jézus ezt tette, én is ezt teszem. Kicsi szívem, ne féljél, nézd meg, van itt finom vacsora. Mindig azzal kezdjük, hogy elvisszük a gyereket zuhanyozni, fürödni. Egyszer befogadtunk három kislányt, a legkisebb kétéves volt, a legnagyobb hatéves. Ők még annyi vizet, egy fürdőkád meleg vizet nem láttak. Félték, elkezdtek sírni, hogy le kell vetkőzni, bele kell menni a kádba. A legnagyobbat beleállítottam, és hamar kiderült, hogy jó dolog a meleg víz. Elkezdte simogatni a vizet, s mondta a többieknek, ne sírjatek, szép a víz. Utána adunk rájuk szép ruhát. Az egyik kislányra ráadtak egy fodros bársonyruhát, és persze folyt le róla, nagy volt neki. Addig egy szót nem mondott magyarul. Mondom, vegyetek le, nagy ez a ruha neki. Rám néz, és azt mondja: nem nagy neki, nem nagy neki. Akkora, mint egy tökmag, de a női hiúság ott van benne. És megfésülik, kap vacsorát. Az ember lefekteti az ágyba, az első napokban összekucorodik a sarokba, és aztán lassan megnyugszik, szétterül az ágyban. Utána már kíváncsi, kinyitja a fiókot, mi van benne, kinyitja a könyvet, hogy mit ír. Ha megnyugszik a gyerek, akkor elkezd a szorzótáblát tanulni, és elkezd tudni imádkozni is. De amíg feszült, szorong, nem fogja ezeket csinálni. Ezért nagyon fontos, hogy mi is megnyugtassuk magunkat. Jó úton járunk, Isten velünk van, bízunk egymásban, bízunk megváltó Urunkban. Nem hiába halt meg kétezer évvel ezelött. Nem lehetetlen. Mi nem egy múltó világ siratóasszonyai vagyunk. A *Miatyánkban* nem azért imádkozunk, hogy Mennyei Atyánk, amikor összedől a világ, ne fájjon nagyon. Én nem a világvégére készülök. Önök is velem együtt a *Miatyánkban* mit mondanak? Jöjjön el a te országod! Nagyon-nagyon fontos az, hogy mi hisszük, hogy egy új világ küszöbénél állunk. Remélem, hiszem és meg vagyok győződve, hogy ez az Eucharisztikus Kongresszus is Európának, a világnak szárnyat ad, hogy továbbmenjünk, hogy Isten országát építsük.

Amikor valakit megkeresztelnek, és azt gondolom, itt nagyjából mind meg vagyunk keresztelve, a pap megkeni krizmával a megkeresztelt homlokát. Akkor nem gyászhuszárnak kenik fel, hanem Krisztus prófétájának. A próféta látja a problémákat. Jeremiás, Izajás és a többiek világo-

san látták a problémákat, de mindig arról beszéltek, hogy van remény. Ne Egyiptomra nehezdedjete, mert az, mint a törött nádszál, átszúrja a tenyeret, hanem Istenbe kapaszkodjatok! Térjete meg, tartsatok bűnbánatot, és Isten megsegít! Erről beszélnek a próféták, és nekünk is erről kell beszélünk! Olyan nagy öröm volt látni, hogy hátul ülnek papok, és gyónatnak. Az Eucharisztikus Kongresszus lényege, hogy elvégezzük a szentgyónásunkat és szentáldozáshoz járulunk. Nem csak a pápa szándékára imádkozunk, hanem a pápával együtt imádkozunk. Hiszem, hogy teljes búcsúban részesülünk. Ne hurcoljuk magunkkal a múlt sebeit, bűneit, szennyét! Az atyák azért vannak itt, hogy segítsenek. Gyónjuk meg, tegyük le hibáinkat! Kicsik vagyunk, gyengék vagyunk, még az is csoda, hogy két lábon tudunk járni.

Ne várjuk el se magunktól, se a férjunktől, se a feleségunktől, hogy büntelenek legyünk.

Van egy orvos barátom. Többször volt tüdőgyulladásom, és kaptam tőle penicillint. Aztán jött, és azt mondja, hogy baj van. Mondom, mi a baj. Az asszony kirakta a szűrét. Elvégezte a gyónását. Az asszonnyal értettem egyet. De ne menjünk bele a részletekbe...

– Te, akarod, hogy írjak receptet?

– Milyen receptet?

– Én sem kérdeztem, hogy a penicillinnel mi van... Egyszerűen hagytam. Szúrták. Fájt. Meggyógyultam. Én is írok receptet neked. 21 szál piros rózsa, napi egy szál rózsa – nagyon kíváncsian nézett rám. – Tudom, hol laksz, van egy szép gang a ház előtt. Vigyél egy vázát, és minden reggel egy szál piros rózsát rakjál a vízbe.

Hát nem erőst hitte, hogy ez használ. Pedig a szeretetet fel lehet írni receptre. Másnap hívott, hogy ő megleste: amikor a felesége meglátta a rózsát, kivette, földhöz verte, eltaposta.

– Nem működik.

– Hogyne működne? Hát lereagálta, észrevette, foglalkozott vele, nem épp úgy, ahogy te szeretted volna, de mégiscsak reakció volt. Nem baj, holnap vigyél másik virágot.

Ez így ment három napig, aztán az ötödik napon hívott:

– Csaba testvér, két szál virág a vízben van.

Aztán telt-múlt az idő. A 16. vagy 18. napon telefonált, hogy szeretnének a feleségével együtt meghívni vacsorára. Aztán nagyokat kacag-

tunk, megbeszéltük a dolgot. Higgyünk a szeretet végső győzelmében! Higgyünk abban, hogy a szeretet nemcsak valamikor a múltban, a szentek életében hatott, hanem most is, ma is. És ezt nem azért mondom önöknek, mert a virágkereskedők nagy pénzt adtak, hogy reklámozzam az üzletet.

Szent József évében családi évekről prédikáltam. Az egyik atyafi Déván a templomból kijövet azt mondja:

– Hát, Csaba testvér, könnyen beszélsz te, lennél az én feleségemnek a férje. Meglátom, mit mondanál egy hónap múlva...

– Én azt látom, hogy a te feleséged nincs karbantartva.

– Mi az, hogy nincs karbantartva?

– Nem tudom, én cölibátusban élek, de úgy gondolom, hogyha te hazafelé vennél egy csokor virágot, átadnád és deréktájban megölelnéd és megpuszilvánád, kicsit karbantartanád az asszonykát, akkor lehet, hogy finomabb lenne a vacsora.

A felesége úgy bólogatott, hogy szinte kiakadt a nyaka. Kérdés, hogy mennyire tartjuk karban a gyerekeinket és egymást. Mennyi konkrét szeretetet tudunk adni a másoknak?

Voltam egy családnál, ahol három kicsi gyerek van. Az asszony volt otthon a gyerekekkel. Elbeszélgettünk, majd mondta, kicsit várjak, mert mindjárt jön a férje is a munkából. És valóban, megjött a férj, mondta a gyerekeknek, hogy szervusztok, és kérdezte, hogy a felesége adott-e kávé, megkínált-e. Így feleltem:

– Megkínált, de miért nem köszönsz a gyerekeidnek?

– Köszöntem.

– Azt nem úgy kell csinálni.

Odamentem, jól beledöböcsköltem¹ az ágyba a gyerekeket, feldobáltam őket, kacagtak, sikoltoztak örömben. Szeretik a gyerekek, ha játszanak velük.

– Te, amikor hazajössz, mutasd ki, hogy szereted a gyerekeket! Tudom, hogy egész nap értük dolgozol, és minden pénz leadsz az asszonynál, de a gyerek a tettekből ért. De mi magunk, felnőttek is merjük kimutatni, hogy örvendünk, és a másik fontos nekünk. Ha hazamész, öleld át a gyerekedet, feleségedet!

Azt mondják, hogy a bók nem hazugság. Így tanították a teológián. Ha én hazamegyek, és azt mondom az édesanyámnak: én még ilyen fino-

mat nem ettem... Lehet, hogy nem igaz, de neki jólesik. Ez a bók. Azt mondod a gyerekednek, hogy te milyen ügyes vagy, és tényleg milyen szép a füzeted. Van rajta vagy két számárfül, meg paca is van, de bókolsz neki. A gyerekek ez erőt ad. A gyerek milyennek látja magát? Amilyennek a szemed tükre mutatja. Ha ránézel a gyerekre, és azt látja a szemedben, hogy mindjárt beléd harapok, mert olyan aranyos vagy – a gyerek elhiszi ezt. Ő is olyannak fogja látni magát. A te tekintetednek teremtő ereje van. Olyan gyönyörű a Szentírásban, ahogy Jézus elküldte a 72 tanítványt: Menjetek, aranyat, ezüstöt ne vigyetek magatokkal, se váltóruhát, ingyen kaptátok, ingyen adjátok! Vigasztaljátok, tanítsátok, bátorítsátok az embereket, gyógyítsátok, menjetek, legyetek jók! Elmennek a tanítványok, és a Szentírás azt írja, hogy Jézus otthon marad, imádkozik. Elkezdenek kettesével, hármassával visszajönni. Hogy mennyi ideig voltak ott, miket csináltak, nem olvassuk a Szentírásban. De azt igen, hogy ezek az emberek egymás szavába vágva mesélik, milyen nagy dolgokat tett általuk az Isten. Jézus egy darabig hallgatja, és egyszer felujjong, feláll, és elkezdi áldani, magasztalni a Mennyei Atyát, hogy jónak látta kinyilatkoztatni a kicsinyeknek az örömszerzés örömét. Milyen gyönyörű, hogy a nagy Isten tud örvendeni, hogy az ő kisgyermeké valami jót tett, és azért hálát ad a Mennyei Atyának. Testvérem, te tudsz örvendeni a feleséged főztjének?

83 házunk van Erdélyben. Sokfelé utazom, valahova mindig kell menni vagy tüzet oltani, vagy megoldani valamit. Múltkor jött egy férfi, hogy szeretne velem beszélgetni. Mondtam neki, hogy olyan gyönyörű autód van, beülök melléd, és útközben személyesen vezetett lelkigyakorlatot tartok neked. Te vezetsz, beszélgetünk, barter. Én is jól járok, te is, amit akarsz, megkapod. Így mentünk Nagybányára. Útközben beszélgetünk. Amikor megálltunk egy-egy háznál, én a gyerekeket szépen megölelgettem, meghallgattam, kicsit pletyóztunk, szentmisét tartottam. Kisebбекnél nálam alapvető, hogy legalább egyszer ölbe vegyem, legalább egyszer mindegyiket felemeljem. Ettől vagyok ilyen jó karban. Más fitneszedzésre megy, én csak egyszerűen végzem a munkámat. Négy napig ez az úr, egy nagy gyár vezetője, velem volt. A végén, amikor elváltunk, megölelt és elsírta magát. Kérdeztem, hogy mi a baj. Azt mondja, most már érti, hogy mi az, ami benne fáj. A legjobb iskolákba járt, a legjobb edzésekre küldték, de ő egyszer nem emlékszik, hogy az apjának

a nyakába ült volna, hogy egyszer azt mondta volna az apja neki, hogy te milyen ügyes vagy. Mindig azt mondta, hogy ezt lehetne jobban is, ezt lehetne szebben is, ezt lehetne többet is, és állandóan hajkurászta a gyermekét. Felnőtt az ember, de megkeseredett.

Merjünk kimutatni egymás iránti szeretetünket, merjük elmondani a másoknak, hogy te fontos vagy, szükségem van rád, nélküled üres az életem, jó, hogy vagy, örvendek, hogy meglátogattál. Mutassuk ki a másik iránti szeretetet, amely ott van a lelkünk mélyén!

Elmondok egy másik történetet. Sepsiszentgyörgyről mentem Csíkszereda felé. November volt, hideg volt, esett. Stoppolt egy atyafi. Egyedül voltam az autóban, felvettem.

– Hova megy?

– Megyek haza a бүдös... – kell mennem nekem is gyónni, ha szó szerint idézem, milyen csúfságot mondott a feleségéről. Az útszéltre húzom az autót, s mondom:

– Szálljon ki!

– Miért?

– Én katolikus pap vagyok, és aki így beszél a feleségéről, az menjen gyalog!

Olyan nagy kiszállhatnékja nem volt, meg is ismert akkorra. Mondom, hogy mondjon valami jót az asszonyra, és akkor elviszem.

– Hát, finom palacsintát süt.

– Na, csukja be az ajtót, megyünk.

Elkezdünk beszélgetni, és azt mondja:

– Tudja, milyen töltelékes káposztát csinál? Maga olyat még nem evett. De nem is csoda, ő termeli a káposztát, annak olyan vékony lapja van, mint a szivarpapír. Minden évben kettő, három disznót felnevel, levágjuk, hát az olyan finom. Itt a névjegykártyám, ha arra jár, ne kerüljön el, szóljon, megkóstolja azt a palacsintát, a töltelékes káposztát.

Beszélgettünk. Kiderült, hogy van három szép gyerekük, sőt már unoka is van. Mire elértünk Bikszádig, mert oda való volt az atyafi, szinte szentté avattuk az asszonyt. Annyi szép, jó dolog kiderült róla, hogy csuda. Leszállt az autóból, s én azon gondolkoztam, hogy van ez. Egy vadidegen embernek ez az ember azt mondja, hogy az ő felesége utcanő. És amikor azt mondom, én ebből nem kérek, akkor kiderül, hogy hát az asszonnyal ő teljesen meg van elégedve.

Az az érzésem, mintha ránk lenne öntve egy keserű ketchup, hogy illik panaszkodni, leszólni az orvosunkat, a gyerekek tanárait, a politikusokat, a papokat. Mindig a hibát keressük, nyafogunk. Én azt mondom, hogy ilyen jól magyar ember a Kárpát-medencében az elmúlt ezer évben nem élt. Bárkivel le mernék állni vitázni. Úgy jöttem el Erdélyből, hogy a határon kidugtam az autóból az útlevelet, megnézték, bele sem lapoztak, csak intettek, hogy jöjjenek. Vasárnap délben Déván miséztem, este már itt voltam. Ilyen utazási feltételek, nem tudom, mikor voltak. Ezer zarándokkal jövünk a hétvégén Erdélyből a pápai misére. A NEK jóvoltából a Márton Áron Szakkollégiumban leszünk elszállásolva. Én akár melyik szobába örömmel beköltöznék. Kétágyas szobák vannak diákoknak, nagyon szép, szállodai körülményekkel.

Szokás a kórházainkat szidni. A múltkor papokkal beszélgettünk az egészségügyről. Én hatéves voltam, amikor kicsit többet ettem a főtt kukoricából. Reggelre nem tudtam megmozdulni, elvittek, kivették a vakbelemet. Ha nem lenne ez az egészségügy, akkor én most nem untatnám önöket. És mindenki tudna ilyen történetet mondani. Orvosok nélkül valószínű, hogy a felnőtt korosztály nagy része már rég a temetőben lenne. Abban, hogy 60, 70, 80 év az átlagéletkor, benne van az egészségügy két keze. Tudjunk hálát adni, tudjuk megköszönni! Adjál hálát a Jóistennek, hogy a szádban van egy protézis, tudsz szépen enni, mosolyogni! Tudd megköszönni! Fontos az öröm, a jókedv, a derű. A gonosz lélek az, aki azt szeretné, hogy elégedetlenkedjünk. Már a teremtés hajnalán mit mondott Ádámnak és Évának? „Itt nekem valami büzlik, valami nem tetszik.” Jézus Krisztus mindig vigasztal, bátorít, erősít. Adná az Isten, hogy én ne a gonosz lélek hangszórója legyek, hanem a Jóistené, Jézus Krisztusé. Ha ő bízott a világban, mert közénk jönni, ha ő hitte azt, hogy azok az egyszerű apostolok képesek a világunkat jobbra tenni, ha az egyszerű szó, a kimondott szó, az emberi szó képes megszentelni a világot, akkor nekem is ezen az úton kell továbbmennem. Nagyon nagyok a távolságok, még nem értünk célba.

A héten volt az evangéliumban az a rész, amikor Jézus arról beszél, hogy amíg veletek van a vőlegény, addig a násznép ne szomorkodjon. Gyönyörűszép kép. Tehát Jézus Krisztus ezzel mit mond? Hogy ő úgy szeret bennünket, mint a vőlegény a menyasszonyát. Annyira tetszik. Ülünk le, és ízleljük! Benne van a Szentírásban, hogy „örök szeretettel

szeretlek”. A hegyek megmozdulhatnak, a halmok táncra keletnek, de az én szeretetem nem hagy el téged soha. Arra a bizonyos mennyei lakomára minket nem felszolgálni, pincérnek hívtak meg, és nem is egyszerű vendégnek. Jézus azt fogja mondani, ülj ide a jobboldalra. Mint a jegyest, olyan szeretettel szeret.

Testvéreim, ezt kellene megélnünk. A tízparancsolat első parancsa hogyan kezdődik? Uradat, Istenedet imádd! Lángoló szeretettel szeresd Teremtődöt és felebarátodat, mint önmagadat! Kétezer évvel ezelőtt ezt az egy parancsot adta Jézus Krisztus nekünk, a szeretet parancsát. Ez a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus is a szeretet parancsát húzza alá. Jó úton járunk, a szeretet útján járunk. És mi a továbbvezető út? Uradat, Istenedet imádd teljes szívedből, teljes erődből, teljes lelkedből, és felebarátodat, mint önmagadat.

Nemcsak gyerekeket fogadunk be, hanem felnőtt embereket is. Általában asszonyokat, de volt úgy is, hogy férfit fogadtam be három gyerekkel. Jött egyszer egy asszony három gyerekkel, és mutatta a vállát, nézzem meg, a férje hogy megverte a fejsze fokával. Mondom, itt van egy vendégszoba, üljön le, pihenjen meg, aztán majdcsak lesz valahogy. Általában az idő nagyon jó gyógyír. De ahányszor találkoztam ezzel az asszonnyal, mindig azt mondta, nézzem meg, még mindig kék a válla. Eltelt három vagy négy hét, és jött a férje.

– Itt van-e a feleségem? – ő is mondott egy csúfot az asszonyról.

– Itt van, de hogy beszél erről a drága jó asszonyról? Ha magának nem kell, én megtartom... De ne szidjük – nézett nagyon furcsán rám. – Mos, főz, takarít, ahányszor találkozunk, mindig magáról beszél – hogy mit mondott, azt nem mondtam, de tényleg mindig a férjéről beszélünk. – Ha én bemennék magához az udvarra, és elhajtánék egy kecskét, mit csinálna?

Azt mondja, leszúrna a villával. Hát mondom, így igaz, de maga elhajtotta az asszonyt három szép gyerekkel. Hol itt az üzlet? Eléggé csajbatag² volt az ember, nem volt mosott ing rajta, nem volt, aki karbantartsa.

– Hozott-e virágot?

– Kellett volna?

– Hát, annak idején, amikor udvarolt, vitt-e virágot?

– Igen.

– És az asszony mit csinált, mikor odaadta a csokor virágot annak idején?

– Turbékolt.

Ilyen egyszerű. Az asszony turbékol, ha virágot kap. Ha a fejsze fokával kopogatjuk a vállát, akkor sikoltozik. Nem olyan nagyon komplikáltak a női lélek rejtelmek. Volt nálam 30 lej (kb. 2000 forint). Odaadtam neki, hogy vegyen virágot, kicsit borotválkozzon meg, szedje rendbe magát, és meglátja, megint fog turbékolni az asszony. Nézett rám, nem erőst hitte, amit mondok. Én sem erőst hittem, hogy viszontlátom azt a 30 lejt. Estefelé megjött a zsírpapírba csomagolt három szegfűjével, kiborotválkozva. Az asszony végül megbocsájtott neki, összepakoltak és hazamentek. Írtak egy szép levelet, megköszönték, hogy kibékítettem őket. Mindig mondják, hogy a keresztények mit érnek azzal a fene nagy szeretettel. Hát kérdem én, 30 lejből, 2000 forintból hogyan tudtam volna három gyereket felnevelni? A szeretet olyan befektetés, amely egész biztosan megtérül. Merjük egymást szeretni! Merjük Isten iránti szeretetünket kimutatni! Merjünk a szeretet útján járni! És hogyha kicsinységünk, gyengeségünk miatt le is térnénk erről az útról, hála Istennek, várnak a szentgyónásra a papok, hogy elvégezzük bűnbánatunkat. Újból fogadjuk meg, hogy mi a szeretet útján akarunk járni! Sem jobbra, sem balra nem akarunk menni a szeretet útján, mert ez az út lehet, hogy keskeny, lehet, hogy meredek, lehet, hogy kevesen járnak rajta, de egészen biztosan az örök életre vezet, a mi Urunkhoz, Istenünkhöz.

Jegyzetek

1. Döböcsköl: meggyúr, meggyömöszöl.
2. Csajbatag: rendetlen öltözetű.